

Talousvaliokunnan mietintö n:o 6 hallituksen esityksestä laiksi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain sekä siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on lähettänyt 21 päivänä toukuuta 1991 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 8 laiksi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain sekä siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Gustav Bygglin oikeusministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Tiina Astola valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Paula Perttunen pankkitarkastusvirastosta, toimitusjohtaja Erkki Vehkamäki Helsingin Rahamarkkinakeskus Oy:stä, toimitusjohtaja Pertti Eräkare Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunnasta ja toiminnanjohtaja Liisa Jauri Arvo-Osuusyhdistyksestä.

Eduskunta hyväksyi vuoden 1990 valtiopäivillä arvo-osuusjärjestelmää koskevan lainsäädännön. Tässä järjestelmässä luovutaan arvopapereista, ja ne korvataan arvo-osuustileille tehtävillä merkinnöillä. Arvo-osuustilejä pidetään arvo-osuusrekistereissä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla. Arvo-osuusjärjestelmä on pakollinen suomalaisille pörssiyhtiöille. Muutkin osakkeet, osuudet tai muut oikeudet voidaan hakemuksesta hyväksyä arvo-osuusjärjestelmään. Arvo-osuusjärjestelmä on pankkitarkastusviraston valvonnassa.

Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain sekä siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta. Ehdotuksen mukaan lainsäädäntö tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1991. Samalla ehdotetaan säädettäväksi eräistä voimaantuloon liittyvistä seikoista, kuten julkisoikeudellisen arvo-osuusyhdistyksen perustamisesta, kirjauksista arvo-osuusjärjestelmään ja eräistä oikeusvaikutuksista.

Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ja pankkitarkastusvirastosta annettuun lakiin lisättäväksi valvontaa koskevia säännöksiä sekä leimaverolakiin säännös arvo-osuusrekisterin pitämiseen oikeuttavan toimilupapäätöksen leimaverosta.

Talousvaliokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin täydennyksin. Hallituksen esitykseen sisältyy pankkitarkastusvirastosta annetun lain muutosehdotus, jossa säädetään arvo-osuusyhdistys pankkitarkastusviraston valvontaan ja valvonnasta perittävän maksun määräämispe- ruste. Valiokunta pitää tarpeellisena muuttaa myös pankkitarkastusvirastosta annetun lain 4 §:n 2 ja 3 momentin sekä 6 §:n 1 momentin säännöksiä siten, että pankkitarkastusvirastolla arvo-osuusyhdistystä valvovana viranomaisena on oikeus kutsua koolle arvo-osuusyhdistyksen valtuutettujen kokous, olla läsnä yhdistyksen valtuutettujen kokouksessa sekä kieltää 6 §:ssä mainituissa tapauksissa yhdistyksen valtuutettujen päätöksen täytäntöönpano. Nämä muutosehdotukset kuuluvat hallituksen esitykseen ja muihin pankkitarkastusviraston valvottaviin näiden samaan asiakokonaisuuteen.

Lisäksi valiokunta on täydentänyt ensimmäisessä ja toisessa lakiehdotuksessa avoimna olevat säädöskokoelmien numerot ja lain antopäivämäärän.

Valiokunnalla ei ole muuta huomautettavaa hallituksen esityksen johdosta. Valiokunta kunioittaen ehdottaa,

*että neljäs lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja
että ensimmäinen, toinen ja kolmas lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:*

1.

Laki**arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain sekä siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Seuraavat, 17 päivänä toukokuuta 1991 annetut lait tulevat voimaan 1 päivänä elokuuta 1991:

- 1) laki arvo-osuusjärjestelmästä (826/91);
- 2) laki arvo-osuustileistä (827/91);
- 3) laki määrääjasta velkomisasioissa sekä julkisesta haasteesta velkojille annetun asetuksen 19 §:n muuttamisesta (828/91);
- 4) laki ulosottolain muuttamisesta (829/91);
- 5) laki rahan, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta (830/91);
- 6) laki lahjanlupauslain muuttamisesta (831/91);
- 7) laki osakeyhtiölain muuttamisesta (832/91);
- 8) laki yrityskiinnityslain muuttamisesta (833/91);
- 9) laki sijoitusrahastolain muuttamisesta (834/91);

10) laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain 8 §:n muuttamisesta (835/91);

11) laki ulkomaalaisten oikeudesta omistaa suomalaisen luottolaitoksen osakkeita ja harjoittaa pankkitoimintaa Suomessa annetun lain 3 a §:n muuttamisesta (836/91);

12) laki vakuutusyhtiölain 3 a luvun 5 §:n muuttamisesta (837/91);

13) laki kaupparekisterilain 18 §:n muuttamisesta (838/91); sekä

14) laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (839/91).

2—7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki**arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/91) 15 §:ään uudet 2—4 momentit seuraavasti:

15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**pankkitarkastusvirastosta annetun lain (poist.) muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pankkitarkastusvirastosta 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1273/90) 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 15 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus kutsua koolle valvottavan ylimääräinen yhtiökokous, osuuskunnan tai sen edustajiston kokous, isäntien kokous, *valtuutettujen kokous* ja hypoteekkiyhdistyksen ylimääräinen kokous, jollei valvottavan hallintoneuvosto, hallitus tai johtokunta sitä viraston kehotuksesta tee.

Pankkitarkastusviraston edustajalla on oikeus olla läsnä valvottavan yhtiökokouksessa sekä säästöpankkikokouksessa, valvottavan edustajiston, *valtuutettujen*, isäntien, osuuskunnan ja hypoteekkiyhdistyksen kokouksessa sekä hallintoneuvoston, hallituksen ja johtokunnan kokouksessa sekä valvottavan tilintarkastuksessa, ottaa osaa keskusteluun ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta.

6 §

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus kieltää

valvottavan yhtiökokouksen, osuuskunnan, hypoteekkiyhdistyksen ja sijoitusrahaston rahasto-osuuden omistajien ja arvopaperimarkkinain 3 luvun 13 §:ssä mainitun arvopaperinvälittäjien yhteisön kokouksen sekä valvottavan edustajiston, *valtuutettujen*, isäntien, säästöpankkikokouksen, hallintoneuvoston, hallituksen ja johtokunnan päätöksen täytäntöönpano, jos päätös on ristiriidassa lain, asetuksen tai niiden nojalla annettujen määräysten tai valvottavan yhtiöjärjestyksen, vahvistetun ohjesäännön taikka sääntöjen kanssa. Jos päätös on pantu täytäntöön, virasto voi velvoittaa valvottavan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi. Sama oikeus on virastolla, jos se havaitsee valvottavan muutoin menetelleen lain, asetuksen tai niiden nojalla annettujen määräysten taikka sen yhtiöjärjestyksen, vahvistetun ohjesäännön tai sääntöjen vastaisesti.

15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1991

Asian ratkaisevaan käsittelyyn ottivat osaa varapuheenjohtaja Väistö, jäsenet Björkenheim, Dromberg, Jurva, Jääskeläinen, Laivoranta,

Linnainmaa, Luhtanen, Paloheimo, Saastamoinen ja Vuoristo sekä varajäsen Tiuri.

